

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

УДК 811,111'38:[070:7](410)

Мороз Вероніка Сергіївна

**БРИТАНСЬКІ ТА АМЕРИКАНСЬКІ МЕДІА ТЕКСТИ ПРО
МИСТЕЦТВО: КОМУНІКАТИВНО-ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ**

035- Філологія
035.04 Германські мови та
літератури (переклад включно) - англійська

Автореферат
кваліфікаційної роботи на здобуття
ступеня магістра філології

Миколаїв – 2020

Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Робота виконана на кафедрі англійської філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доц. б. в. з.
СТОДОЛІНСЬКА Юлія Валеріївна,
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Захист відбудеться 25 лютого 2020 р. о 10 годині на засіданні атестаційної комісії Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

На сьогоднішній час у мовній картині світу особливе місце займає англійська мова, а однією зі складових глобальної комунікації стали публіцистичні тексти. Такі відомі медіа ресурси, як інтернет-газети завойовують довіру і прихильність все більшого кола читачів по всьому світу.

Актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на визначення особливостей медіа текстів, медіа-дискурсу, а з іншого – необхідністю висвітлення комунікативних стратегій та тактик, реалізованих у медіа текстах, зокрема в інтернет-газетах. Величезну увагу питанням медіа мови приділяли такі відомі вчені, як А. Бел, Т. А. ван Дейк, Т. Г. Добросклонська, О. І. Морозова, І. С. Шевченко, які вивчали тексти масової інформації з точки зору різних шкіл і напрямків. Саме тому вивчення лінгвокультурної стратегії медіа текстів про мистецтво є актуальним.

Метою дослідження є виявлення комунікативних особливостей британських та американських медіа текстів про мистецтво (на матеріалі британської та американської періодики).

Поставлена мета досягається вирішенням таких **завдань**:

- узагальнити уявлення про медіа-дискурс;
- з'ясувати особливості медіа текстів та виявити їх типологію;
- схарактеризувати інтернет-газету як вид медійного тексту;
- виявити основні моделі комунікації в англійському медіа дискурсі.
- визначити комунікативні тактики, через які реалізується лінгвокультурна стратегія у статтях про мистецтво з інтернет-газет «The Guardian» і «The Washington Post».

Мета і завдання роботи зумовили вибір основних **методів дослідження**, а саме: метод теоретичного аналізу; методи наскрізної вибірки статей, інтерпретаційні, застосовано для виявлення фрагментів текстів, слів та словосполучень, в яких реалізується лінгвокультурна стратегія. А також метод порівняння.

Об'єктом дослідження виступають англомовні медіа тексти про мистецтво.

Предметом дослідження є комунікативні особливості англомовних медіа текстів про мистецтво (на матеріалі британської і американської періодики).

Матеріалом дослідження є британська інтернет-газета «The Guardian» та американська інтернет-газета «The Washington Post». У нашому дослідженні була здійснена вибірка статей (з кожної інтернет-газети по 100 ст. за всіма підрозділами культури та мистецтва у період з листопада 2017 року – грудень 2019 рік).

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що в ньому вперше визначено види тактик лінгвокультурної стратегії, які реалізуються у англомовних статтях про мистецтво у британській та американській інтернет-газетах «The Guardian» і «The Washington Post».

Теоретичне значення роботи визначається тим, що її результати і висновки є певним внеском у розвиток теорії медіа дискурсу, медіа текстів. У роботі охарактеризовано інтернет-газету як вид медіатексту і виокремлено реалізовані в ній комунікативні стратегії і тактики.

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути корисними не тільки журналістам, але й читачам. Таким чином, вони матимуть змогу краще розуміти те, що автор планував донести або зможуть розвинути власні знання у цій сфері. Матеріали дослідження можуть використовуватися у спецкурсах з дискурсології та прагмалінгвістики.

Апробація кваліфікаційної роботи була проведена шляхом представлення основних положень, результатів кваліфікаційної роботи на XXII Всеукраїнській щорічній науково-практичній конференції «Могилянські читання». Результати дослідження публікувалися в журналі «Студентські наукові студії», випуск 37 (81), 2020 (стаття «Linguocultural Strategy in Media Texts about Art (on the basis of British Periodical)»).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота загальним обсягом 84 сторінки (основний текст становить 76 сторінок) складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел (75 позицій).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **Вступі** дається загальна характеристика роботи, обґрунтовується актуальність і наукова новизна обраної теми, аналізується стан її розробки, визначаються мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, його теоретико-методологічні засади, вказується практична цінність дослідження, апробація роботи і містяться відомості про структуру.

Перший розділ роботи «Теоретичні засади дослідження медіа текстів у комунікативній лінгвістиці» присвячено узагальненню поняття про медіа дискурс, виявленню його видів; з'ясуванню особливостей медіа текстів та виявленню їх типології. Крім того, надано характеристику інтернет-газети як виду медіа тексту, моделей комунікації. У **підрозділі 1.1. «Медіа дискурс та його різновиди»** було детально розтлумачено поняття дискурс, основне значення якого полягає в тому, що він являє собою певну комунікативну подію. Отже, може являти собою письмову або розмовну мову, і, особливо, розмовну взаємодію в якій поєднуються вербальні і невербальні форми комунікації. Таке тлумачення дискурсу представляє його в широкому значенні. У вузькому значенні цей термін розуміється як «вербальний продукт комунікативного акту». Варто зазначити, що за Т. Г. Добросклонською, медіа дискурс – це повідомлення в сукупності з усіма іншими компонентами комунікації: відправник повідомлення, його реципієнт, канал, зворотній зв'язок, власне повідомлення, процеси його кодування і декодування, та ситуація спілкування або контекст. Таким чином, зазначимо такі основні ознаки медіа дискурсу:

- 1) групову співвіднесеність (адресат розділяє погляди і ціннісні орієнтири своєї групи);
- 2) публічність (відкритість, орієнтованість на масового адресата);
- 3) суперечна орієнтованість (створення положення протиріччя, незгоди з подальшою дискусією);

4) інсценування і масова спрямованість (цілеспрямований вплив на кілька груп одночасно).

Можна зробити висновок, що дискурс – мисленнєво-комунікативною діяльністю, що представляє собою сукупність процесу та результату із екстралінгвальним, так і власне лінгвістичним аспектом, що зумовлюють вибір мовних засобів. Медіа-дискурс – це повідомлення в сукупності з усіма іншими компонентами комунікації і його можна вивчати як продукт розумово-мовленнєвої діяльності автора, адже важливу роль відіграє відтворення мовної особистості журналіста.

У *підрозділі 1.2. «Англомовна інтернет-газета як вид медіатексту»* виділено типи мережевих газет, а саме: електронні копії, «клони» друкованих газет, які використовують структуру, набори рубрик, дані і текстові формати прототипів; оновлюють інформацію з тією ж періодичністю і не прагнуть адаптувати статті до сприйняття інформації в мережі Інтернет; оригінальні інтернет-видання, що не мають друкованих аналогів, уявлення інформації, продиктованим сферою їх інформаційного мовлення та вимогами споживачів: текст повідомлень пронизаний гіперпосиланнями на інші джерела, що полегшує пошук потрібних даних, доповнений мультимедіа, його зміст постійно оновлюється; модифіковані інтернет-версії друкованих видань, «гібриди», які об'єднують в собі риси традиційної преси та оригінальних веб-газет. Також виокремлено ознаки якості та особливості існування англомовної інтернет-газети.

Підводячи підсумок, варто зазначити, що електронна газета є медіа-продуктом, за допомогою якого здійснюється інформаційне мовлення в комбінованому режимі і поєднуються різні способи презентації інформації, що дає можливість читачеві «взаємодіяти» з цими даними в інтерактивній формі.

У *підрозділі 1.3. «Основні характеристики моделей комунікації у медіа дискурсі»* виділено типи моделей комунікації, методологічний, постнекласичний і біхевіористський підходи. Зазначимо, що всі моделі комунікації можна структурувати за *функціями, змістом, формою, цілями і завданнями*. Практичне застосування на сьогоднішній день в інтегративних

системах знаходять такі моделі комунікації: *авторитарна модель, двостороння асиметрична модель, двостороння симетрична модель і неklasична методологія.*

Таким чином, зазначено найбільш відомі моделі, а саме: *модель Аристотеля і модель Р. Ласуела.* Модель Р. Ласуела отримала широке визнання в якості однієї з провідних парадигм теоретичного осмислення комунікації. Це пояснюється її вдалим формулюванням, рамки якої дозволяють включити не лише теоретичні міркування, але і великий масив емпіричних даних. Ця модель виражає біхевіористський підхід до комунікації як до простого впливу комунікатора на реципієнта, який виступає об'єктом, так чи інакше реагує на отриману інформацію.

Другий розділ – «Комунікативні особливості англомовних медіа текстів про мистецтво» присвячено висвітленню комунікативних тактик, через які реалізується лінгвокультурна стратегія у досліджуваному медіа-дискурсі. У нашому дослідженні була здійснена вибірка статей з кожної інтернет-газети по 100 ст. за всіма підрозділами мистецтва у період з листопада 2017 року – грудень 2019 рік. Другий розділ складається з двох підрозділів. **Підрозділ 2.1. «Кореляція тактик лінгвокультурної стратегії в медіатекстах про мистецтво британської газети The Guardian»** проаналізовано статті про мистецтво сучасної американської інтернет-газети «The Guardian». Метою авторів досліджених нами статей є інформування читачів про певні події, привернення їх уваги та заохочення бути постійними читачами інтернет-газети «The Guardian». Мета досягається шляхом реалізації таких тактик лінгвокультурної стратегії: *Тактика опису; Тактика найменування; Тактика використання відомих імен; Тактика демонстрацій географічних та культурних реалій; Тактика надання додаткової інформації про час і місце; Тактика зазначення локації (назви країн, міст); Тактика цитування.* Виявлено вербальні і невербальні маркери зазначених тактик.

У підрозділі 2.2. «Кореляція тактик лінгвокультурної стратегії в медіа текстах про мистецтво американської газети The Washington Post» проаналізовано статті у інтернет-газеті «The Washington Post» здійснюють

великий вплив на читачів, адже автори статей використовують різні тактики із метою зацікавити та привернути увагу. Мета досягається шляхом реалізації таких тактик лінгвокультурної стратегії: *Тактика опису; Тактика найменування; Тактика використання відомих імен; Тактика демонстрацій географічних та культурних реалій; Тактика зазначення локації (назви країн, міст); Тактика надання додаткової інформації (час, місце, біографія автора); Тактика цитування.* Виявлено вербальні і невербальні маркери зазначених тактик.

ВИСНОВКИ

Робота присвячена виявленню комунікативних тактик лінгвокультурної стратегії медійних текстів про мистецтво (на матеріалі британської і американської періодики).

У першій частині нашого дослідження узагальнено поняття про медіа-дискурс; з'ясовано особливості медіатекстів та виявлено їх типологію, а також надано характеристику інтернет-газети як виду медіа тексту, моделей комунікації. У ході роботи було висвітлено такі найголовніші поняття:

За Добросклонською *медіатекст* є багаторівневим знаком, що поєднує в єдине комунікативне ціле вербальні, невербальні, медійні та різні семіотичні коди і демонструє принципову відкритість тексту на змістовно-смісловому, композиційно-структурному і знаковому рівнях. Його характерними рисами є *медійність; масовість; інтегративність (полікодовість) тексту; відкритість тексту.*

Ми дійшли висновку, що *електронна газета* є медіа-продуктом, за допомогою якого здійснюється інформаційне мовлення в комбінованому режимі і поєднуються різні способи презентації інформації, що дає можливість читачеві «взаємодіяти» з цими даними в інтерактивній формі. Основними характеристиками електронної газети є відкритість, децентралізація, доступність і географічна незалежність, адже інтернет-газети доступні цілодобово.

У другій частині проаналізовані статті з кожної інтернет-газети по 100 ст. за всіма підрозділами мистецтва у період з листопада 2017 року – грудень 2019 рік, в яких було виявлено комунікативні тактики, за допомогою яких реалізовано лінгвокультурну стратегію у статтях про мистецтво з британської і американської інтернет-газет «The Guardian» і «The Washington Post». У британській інтернет-газеті «The Guardian» виявлено такі тактики : *тактики опису; найменування; використання відомих імен; демонстрацій географічних та культурних реалій; зазначення локації (назви країн, міст); надання додаткової інформації про час і місце; цитування.*

В американській інтернет-газеті «The Washington Post» виявлено такі тактики: *тактики опису; найменування; використання відомих імен; демонстрації географічних та культурних реалій; зазначення локації (назви країн, міст); надання додаткової інформації (час, місце, біографія автора); цитування.*

До вербальних маркерів тактик можна віднести підбір слів та словосполучень про культуру, які зазначаються використанням топонімів, оронімів (назви гір, низовин) і гідронімів (назви річок, озер, заток). Також можна віднести використання риторичних запитань, зазначення прикметників, власних назв.

До невербальних маркерів тактик відносяться: *фотографії та відео; кольори; шрифт; поділ статей на сторінки; графічний дизайн; навігація між статтями та секціями.* Також, наявні *гіперпосилання*, як у медіатекстах, так і у заголовках до статей. У американській інтернет-газеті «The Washington Post» більша кількість відео публікацій, та присутність відео-ілюстрацій, яких немає у британській газеті «The Guardian».

Варто зазначити відмінності у американській та британській інтернет-газетах. У американській інтернет-газеті «The Washington Post» наявний розділ Books із підрозділом *most read*, до якого входять 5 пунктів. Порівнюючи із британською інтернет-газетою «The Guardian» – це набагато менша кількість, адже у «The Guardian» 10 пунктів у розділі із такою ж назвою Books, але зі схожою назвою *most popular*.

Важливою відмінністю є те, що викладені статті у американській інтернет-газеті «The Washington Post» викладені тільки за один місяць, не можна переглянути статті за попередні роки чи місяці. Однак, у британській інтернет-газеті «The Guardian» є перелік минулих місяців та днів викладених статей.

Також, у американській інтернет-газеті «The Washington Post» наприкінці статей додані назви авторів та додаткова інформація про них. Щодо британської інтернет-газети «The Guardian», то автори статей вказані перед статтею, але додаткова інформація про автора додається тільки через перехід на

гіперпосилання на окремій сторінці і також додаються інші статті вказаного автора із зазначеними датами публікацій.

Таким чином, сайти «The Guardian» і «The Washington Post» у цьому випадку мають задовольняти не тільки потреби функціональності, надійності та зручності, а і приносити естетичне задоволення від користування ними. Автор реалізує лінгвокультурну стратегію для привернення уваги та прагне досягти кращого сприйняття тексту у читачів.

АНОТАЦІЯ

Мороз В.С. Британські та американські медіа тексти про мистецтво: комунікативно-лінгвістичний аспект. – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра філології за спеціальністю 035-Філологія 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) - англійська. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Останнім часом спостерігається зростання інтересу до медіа. Такі відомі медіаресурси, як інтернет-газети завойовують довіру і прихильність все більшого кола читачів по всьому світу. Робота присвячена дослідженню комунікативних тактик лінгвокультурної стратегії медіа текстів з мистецтва. Досліджено вербальні та невербальні маркери лінгвокультурної стратегії. До вербальних маркерів входять слова і фрази про культуру, які наявні в різних розділах. До невербальних маркерів тактик входять фотографії та відео, типи кольорів, шрифт та графічний дизайн.

Ключові слова: вербальні маркери, комунікативні тактики, лінгвокультурна стратегія, медіа дискурс, медіа текст, мистецтво, невербальні маркери.

SUMMARY

Moroz V. British and American Media Texts on Art: Communicative and Linguistic Aspects. – Manuscript.

The thesis for the Master's Degree in Philology, specialty 035 – Philology 035.04 – Germanic languages and literature (translation included) - English . – Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

Recently there has been an increase in interest in the media. Well-known media resources such as online newspapers are gaining the trust and commitment of a growing number of readers around the world. The work is devoted to the study of communicative tactics of the linguocultural strategy of media texts in art. Verbal and non-verbal markers of linguocultural strategy have been investigated. Verbal markers include a selection of words and phrases about culture that are available in different sections. Non-verbal strategy markers include photos and videos, color types, fonts and graphic designs.

Key words: art, communicative tactics, linguocultural strategy, media discourse, mediatext, non-verbal markers, verbal markers.